

ناروانی گفتار

راهنمایی‌ها و توصیه‌های ضروری
برای والدین و آموزگاران

گردآوری: اسد ابراهیمی

آموزشگاه استثنایی امید دیواندره

گفتار را با اینکه مشکل دارد تقویت کند. این کار را می‌توانید با تحسین گفتار در مواقعی که مفهوم گفتارش کامل است انجام دهید. این تحسین نه برای این که روان صحبت کرده بلکه به خاطر این که محتوای گفتارش خوب بوده صورت می‌گیرد.

۷. درمان لکنت امری طولانی و نسبی است، بنابراین از ادامه درمان خسته نشوید و با مطرح کردن مطالبی مانند فایده‌ای ندارد، گفتارت عوض نشده و ... انگیزه و علاقه کودک را نسبت به درمان کاهش ندهید بلکه کوچک‌ترین موفقیت کودک را تشویق کنید تا او به درمان علاقمند شده، این مسیر را تنها طی کند و نتیجه بگیرد.

۸. چنانچه الگوی گفتاری شما و اطرافیان سریع و نامفهوم است حتماً گفتار خود را به شیوه شمرده و آرام صحبت کردن تغییر دهید تا این الگو به طور غیرمستقیم مشوقی برای بکارگیری شیوه‌های گفتاردرمانی برای کودک باشد.

۹. هیچ گاه گفتار کودک را قطع نکنید و سعی نکنید با عنوان کمک کردن به کودک، به جای او صحبت کنید بلکه اجازه دهید کودک به هر نحوی که می‌تواند صحبت کند. تنها در صورتی که مشکل در یک کلمه خیلی طولانی شد با او همراهی کنید تا راحت تر کلمه را بیان کند. رفتارهای مذکور اجتناب و فرار از صحبت کردن را در کودک ایجاد و تقویت می‌کند.

۱۰. به جای امر و نهی کردن به کودک و ایجاد شرایط تنش زبا با کودک ارتباط دوستانه و صمیمانه برقرار کنید و این موضوع را با رفتار خود نشان دهید.

۱۱. چنان چه کودک در بعضی موقعیت‌ها به ویژه در جمع غریبه‌ها نسبت به صحبت کردن مقاومت می‌کند بر بیان گفتار در این موقع اصرار نورزید بلکه بلافاصله و بدون حساسیت خاصی سراغ توانایی که کودک تمایل به هنرنمایی آن دارد بروید تا کودک، هم احساس راحتی داشته باشد و هم بداند شما نسبت به گفتار او حساس نیستید.

۱۲. سعی کنید رفتارهای غلط خود را تصحیح کنید، نه

از مهم‌ترین پرسش‌هایی که در ذهن والدین و آموزگاران در برخورد با کودک مبتلا به ناروانی گفتار نقش می‌بندد این است که حال با مشکل پیش آمده برای کودک، چگونه باید برخورد کنیم؟ چه وظیفه‌ای داریم؟ نکات زیر می‌تواند شما را در برخورد با این کودکان راهنمایی کند. سعی کنید این توصیه را جدی بگیرید و در صورت نیاز به اطلاعات بیشتر با یک گفتاردرمانگر مشورت کنید.

۱. کودک را همان‌گونه که هست بپذیرید و این پذیرش را از طریق رفتارهای خود به کودک تفهیم کنید. سعی نکنید کودکان را با هم مقایسه کنید و تفاوت‌های فردی آنها را به رخ یکدیگر بکشید. چرا که هر کودکی با ویژگی منحصر به فرد خودش متولد شده و نباید به خاطر این تفاوت‌ها مورد مذمت یا ستایش بی جا قرار بگیرند.

۲. در برخورد با کودک، تنها نقاط ضعف و آشکار آنها را شناسایی نکنید، بلکه او را در مجموع نگاه کنید و با معرفی و طرح نکات و توانایی‌های مثبت وی، زمینه رفع نکات منفی را نیز فراهم کنید.

۳. با ارایه توصیه‌های دلخواه و غیرکارشناسانه نظیر: قبل از حرف زدن فکر کن، آهسته صحبت کن و ... سعی بر اصلاح و کاهش لکنت کودک نداشته باشید، بلکه این کار را تنها به کارشناسان متخصص واگذار کنید.

۴. به طور مرتب تجارب منفی گفتاری کودک را متذکر نشوید تا این تجارب چون کوهی بزرگ ذهن کودک را مشغول نکند.

۵. اضطراب و نگرانی خود را کنترل کرده و اجازه ندهید کودک بداند شما نگران و مضطرب گفتارش هستید بلکه در برخورد با گفتار ناروان کودک کاملاً طبیعی و مانند مواقعی که کودک گفتار روان دارد برخورد کنید، زیرا تغییر چهره شما و پدیدار شدن اضطراب و نگرانی در رفتار و ظاهر شما کودک را حساس و مشکلش را دوچندان می‌کند.

۶. برای کودک، زمینه تجارب خوشایند از صحبت کردن را فراهم کنید تا این خاطرات، تمایل کودک به

رفتارهای کودک را. زیرا شما الگوی کودک هستید.

۱۳. سعی کنید محیط کودک را از ارتباط کلامی با رعایت الگوی مناسب غنی کنید. بهتر است این ارتباطها از سن خیلی پایین آغاز شود و با فعالیتها و به شیوه های خوشایند انجام شود.

۱۴. چنانچه کودک دربارهی مشکلش با شما صحبت کرد از پاسخ گویی طفره نروید، مشکل را بزرگ احساس نکنید، احساس اضطراب و نگرانی نکنید، بلکه در کمال آرامش و با دادن پاسخ منطقی و در خور فهم، کودک را توجیه کنید که وجود چنین مسایلی کاملاً طبیعی است و هر کسی ممکن است مشکل پیدا کند، همان طور که سایر بیماریها را در افراد متعددی از جامعه می بینیم. آن چه مهم است وجود راه حل و درمان برای مشکل است که برای این اختلال نیز وجود دارد.

۱۵. از طرح مشکل کودک و به کار بردن کلمه لکنت در موقعیت های مختلف جمع فامیل و آشنایان و گفت و گوهای خانوادگی جداً خودداری کنید، زیرا مطرح کردن دایمی موضوع، حساسیت کودک را افزایش داده و کلنجار رفتن با مشکل، مشغله دایمی ذهن کودک خواهد شد.

۱۶. در غیاب کودک، سایر کودکان، همسالان، خواهر و برادر و حتی بزرگ ترها را توجیه کنید که واکنش منفی نسبت به گفتار کودک نشان ندهند تا نسبت به برخورد صحیح با مشکل کودک آگاهی داشته باشند.

۱۷. در خانه و مدرسه مسوولیت هایی در حد توان به کودک بدهید تا پس از انجام کارهای دیگر، صحبت کردن افزایش یابد.

۱۸. میزان سؤال کردن و درس پرسیدن از این کودکان باید مانند سایر کودکان باشد چرا که کمتر درس پرسیدن ترحم است نه کمک به حل مشکل کودک و به نوعی باعث ایجاد حساسیت و بزرگنمایی مشکل خواهد شد.

۱۹. اگر خواستید مشکل کودک را برای کسی توصیف کنید به جای زدن برچسب های غیر کارشناسانه و غلط،

ویژگی های واقعی را توضیح دهید. برای مثال کلمات را تکرار می کند. حتی اگر برای خود کودک خواستید توضیح بدهید بگویید این کلمه برای شما سخت است.

۲۰. چنانچه موقعیت های خاصی سبب ایجاد تنش یا عصبی شدن کودک می شود بی جهت این شرایط را فراهم نکنید؛ در برخورد با کودک منطقی باشید.

۲۱. لکنت یک مشکل پیچیده است که حل آن کمک هایی را می طلبد. با کمک گرفتن از تخصص یک کارشناس گفتاردرمانی، آنها را کسب کنید.

۲۲. ناروانی چه در کودکان و چه در بزرگسالان نتیجه تأثیر عوامل متعددی است که گاهی نمی شود آنها را کم یا پایش کرد. بنابراین خود را سرزنش نکنید و مقصر ندانید. در این موارد می توان با آموزش شیوه های خاص کنترل ناروانی گفتاری و یا الگوی صحیح گفتاری، از میزان مشکل تا حد زیادی کاست.

۲۳. از حوادث و موقعیت های تنش زا در محیط زندگی نمی توان فرار کرد و این حوادث برای کودک لکنتی باعث افزایش شدت لکنت خواهد بود. پس سعی کنیم نحوه ی مقابله صحیح با آنها را به کودک آموزش دهیم تا از شدت تنش کاسته شود.

۲۴. در روزهایی که احساس می کنید شدت لکنت کودک زیاد است به کودک تان برای صحبت کردن فشار نیاورید.

۲۵. اجازه ندهید کودک کلمه های آسان را به جای کلمه های سخت جایگزین کند زیرا ترس از کلمه ها و عبارت ها در کودک افزایش می یابد.

۲۶. بازی های رایانه ای به ویژه بازی هایی که با جنگ و زد و خورد و یا تلاش و هیجان زیاد برای برنده شدن همراه هستند باعث افزایش اضطراب کودک و بالا رفتن تنش های عضلانی وی می شوند. سعی کنید در صورت امکان به جای آنها فعالیت های دیگر نظیر توپ بازی، دوچرخه سواری و ... را جایگزین کرده و در غیر این صورت از میزان بازی رایانه ای بکاهید.

منابع:

- فرامرزی، مرتضی (۱۳۷۶). آسیب شناسی ناروانی گفتار. انتشارات علوم بهزیستی.
- شفیعی، بیژن. مهرعلیان، زهره (۱۳۸۳). اختلال ناروانی گفتار در کودکان. انتشارات عروج.